Tác Giả: Phùng Vân (H.O. 19)
Thứ Sáu, 19 Tháng 3 Năm 2010 22:39

Tôi quy□t đ□nh đi... đ□p xích lô

Kho□ng Tháng Giêng năm 1983, tôi tr□ v□ nhà sau g□n tám năm đi tù c□i t□o, xa gia đình. Nhìn d□c theo đ□□ng Ph□m Th□ Hi□n bên kia c□u Ch□ Y, hoàn toàn thay đ□i, không còn nhìn ra đ□□c các ch□ quen thu□c tr□□c đây.

Nhi□u nhà l□n ra phía tr□□c. Nhi□u nhà lên l□u. Nh□ng n□n tr□ng lúc ra đi tôi th□y, nay đ□□c xây l□u, nhà m□i. B□□c vào nhà, tôi th□y b□n năm đ□a nh□ đang ng□i h□c, tôi không bi□t đ□a nào là con c□a tôi. M□t đ□a tr□ đang ng□i h□c, ch□y th□ng ra phía sau nhà nói: “Má □i có ông nào ki□m má kìa?” Tôi đi theo, ra sau nhà, tôi th□y bà xã tôi đang n□u c□m. Tôi g□p c□u B□y, t□ nhiên n□□c m□t tuôn trào, tôi khóc!

Tôi không th□ nào c□m đ□□c n□□c m□t. Tôi không ng□ còn s□ng đ□ đ□□c g□p l□i cha m□, v□ con, vì tôi c□ đinh ninh r□ng tôi s□ b□ xác □ n□i r□ng thiêng n□□c đ□c, khó hy v□ng s□ng sót đ□ v□ t□i nhà.

Tr□□c 1975, tôi là giáo s□ trung h□c. Khi c□i t□o v□, tôi ch□a đ□□c làm ng□□i dân bình th□□ng. Tôi còn b□ qu□n ch□, đi đâu cũng ph□i khai báo, ph□i trình di□n công an hàng tu□n. M□i sáng th□ hai đem s□ trình công an, ghi rõ t□ng ngày đã làm gì, ti□p xúc v□i ai. N□i cái vi□c trình di□n hàng tu□n nh□ v□y cũng đ□ làm cho tôi không còn sáng su□t, không còn tâm trí đ□ tính chuy□n làm ăn. Mà làm ăn cái gì m□i đ□□c, khi tôi không có đ□ng xu dính túi. Lúc này nhà c□m quy□n c□m t□ nhân làm ăn. Ngay c□ bán cà phê còn ph□i bán chui n□a mà. M□i th□ buôn bán đ□u ph□i

Tác Giả: Phùng Vân (H.O. 19)
Thứ Sáu, 19 Tháng 3 Năm 2010 22:39

vô h□p tác xã h□t.

Ng□□i dân bình th□□ng còn b□ khó khăn trong công ăn vi□c làm, hu□ng h□ gì tôi, ng□□i v□a v□ t□ tr□i c□i t□o. Tôi ph□i xoay s□, ki□m s□ng b□ng ngh□ lao đ□ng chân tay.

Tôi quy□t đ□nh đi... đ□p xích lô.

Anh Đ□t, b□n tù, tr□□c □ chung cùng tr□i c□i t□o v□i tôi □ tr□i Tân L□p, Vĩnh Phú v□ tr□□c tôi m□y tháng, có chi□c xe xích lô cho m□□n. Sáng s□m, tôi l□y b□ qu□n áo h□i t□ m□t chút. Áo s□ mi cũ. Qu□n tây cũ nh□ng lành l□n.

Tôi đ□n nhà anh Đ□t m□□n chi□c xích lô ch□y th□, xem có hành ngh□ xích lô n□i không? Đ□p t□i d□c c□u Nh□ Thiên Đ□□ng, tôi ph□i xu□ng xe, đ□y lên d□c. Nh□ng ch□ là chi□c xe xích lô, không có ng□□i, nên tôi đ□y chi□c xe không l□y gì làm khó khăn. Tôi th□y vui vui, vì l□n đ□u tiên... đ□p xích lô, dùng s□c lao đ□ng c□a mình đ□ ki□m s□ng.

Tôi đ□p xe qua c□u Nh□ Thiên Đ□□ng, ch□y đ□n b□n xe Ch□ L□n, khu ch□ Bình Tây đ□ ki□m khách. Vì là l□n đ□u ch□y xích lô, tôi đâu có bi□t, là ng□□i ta c□m r□□c khách tr□□c c□ng ch□.

V□a đ□u xe tr□□c c□ng, b□o v□ ch□ đ□n l□y cái n□m trên xe đ□ dùng cho khách ng□i. Th□ là cái xe xích lô c□a tôi tr□ng tr□n. Tôi đ□p xe không, ch□y vòng vòng m□t h□i, đ□n ngã t□ đ□□ng Nguy□n Trãi và Nguy□n Tri Ph□□ng, g□p khách g□i. Đó là hai v□ ch□ng ng□□i Hoa m□p m□p leo lên xe, b□o tôi ch□y t□ ngã t□, t□ đ□□ng Nguy□n Trãi, ch□y d□c theo đ□□ng Nguy□n Tri Ph□□ng đ□ đi lên phía đ□□ng Vĩnh Vi□n. Tôi không ng□ là đ□□ng lên d□c, tôi đ□p không n□i vì ông bà ng□□i Hoa này quá m□p. Ch□c hai v□ ch□ng này cũng ph□i g□n 160 hay 170 kí lô. Sau chuy□n xe ch□ hai ng□□i Hoa đó, tôi th□y quá m□t, đành ph□i đem xe v□ tr□ l□i cho anh Đ□t. Tôi bi□t s□c mình không th□ làm n□i ngh□ này. Đêm đó, tôi tr□n tr□c su□t đêm, tim tôi đ□p nhi□u, đ□p liên h□i, không ng□ đ□□c. Mãi đ□n m□y ngày sau m□i bình tĩnh tr□ l□i, s□c kh□e m□i bình th□□ng.

Tôi l□i đ□i ngh□, đi làm... th□ h□.

Tác Giả: Phùng Vân (H.O. 19)
Thứ Sáu, 19 Tháng 3 Năm 2010 22:39

Anh Hai tôi nh□ tôi đi theo đ□ s□a ch□a □ng c□ng □ Qu□n 11. Sáng s□m, tôi cùng anh Hai, m□i ng□□i m□t chi□c xe đ□p ch□y qua Qu□n 11. Tôi xách theo m□t ph□n c□m đeo tòn ten □ ghi đông xe. Đ□n n□i, tôi ph□ anh Hai b□c d□ các mi□ng "đan" vuông v□c m□i b□ ch□ng tám t□c, khiêng ra kh□i mi□ng c□ng. Anh Hai tôi s□a ch□a nh□ng ch□ h□ h□i. Sau đó hè h□c khiêng đ□y l□i ch□ cũ. Sau m□t ngày làm vi□c ngoài tr□i n□ng g□t, anh phát cho tôi m□t ngày "l□□ng" là công tôi ph□ giúp khiêng m□y t□m "đan." Ngày hôm sau anh không nh□ tôi n□a vì tôi không làm n□i nh□ng vi□c n□ng nh□c mà anh c□n tôi giúp.

Th□ là l□i đ□i ngh□, tôi đi bán... vé s□ d□o.

Anh Nguy□n T□n Th. đang làm ngh□ bán vé s□. Anh đ□t cái bàn bán vé s□ □ ch□ Ph□m Th□ Hi□n. Tr□□c năm 1975, anh t□t nghi□p Cao H□c Hành Chánh, làm □ Nha Thu□ V□, B□ Tài Chánh.

Bây gi□ anh th□t nghi□p, lãnh vé s□ đ□ bán, v□a bán l□, v□a giao cho các b□n hàng. Tôi đ□n nhà anh đ□ nh□n vé s□ v□ bán ki□m l□i. Ch□ ng□i thì bà con đã s□p x□p h□t r□i, tôi đâu còn ch□ nào chen chân vô đ□□c. Đành ph□i đi bán d□o.

Lúc đó, tôi nghĩ ph□i đi th□t xa ra kh□i khu v□c Qu□n 8 thì m□i hy v□ng không g□p h□c trò cũ c□a mình. Tôi nghĩ, tr□□c đây cũng t□ng đi d□y h□c, cũng là m□t giáo s□ trung h□c, mà bây gi□ đi bán vé s□ thì c□m th□y m□c c□ quá, coi k□ c□c quá.

Sau khi anh Th□i đ□a s□p vé s□ cho tôi, tôi đâu dám m□i bà con □ Qu□n 8. Tôi đi b□ qua đò Chánh H□ng, đi vòng qua ch□ Xóm C□i cũng ch□a dám bán, tôi đi d□c Kinh Tàu H□, b□n Lê Quang Liêm, qua kh□i B□u đi□n Ch□ L□n, kho□ng khá xa, tôi hy v□ng s□ không còn g□p ai là ng□□i quen n□a.

Tôi đi m□t kho□ng xa đ□n b□n xe xích lô đ□p, có m□y anh tài x□ đang đ□i khách. Tôi nghĩ trong đ□u ch□c là bán đ□□c r□i đó. Tôi li□n l□y trong túi qu□n m□t c□c ch□ng năm s□p vé s□ đ□ m□i khách. Tôi v□a đ□a s□p vé s□, v□a nói:
- "M□i m□y anh mua giùm vé s□."

V□a m□i xong, có m□t ng□□i trong nhóm tài x□ nói:
- “Chào th□y. Em là h□c trò tr□□ng L□□ng Văn Can, m□i th□y u□ng cà phê, hút đi□u thu□c.”

Tôi gi□t mình, v□i vàng đút th□t nhanh m□y x□p vé s□ vào trong túi qu□n và em này kéo gh□ m□i tôi ng□i đ□a ngay m□t đi□u thu□c th□m đ□u l□c, b□y gi□ g□i là thu□c “có cán.” Tình nghĩa th□y trò, quí nhau l□m m□i m□i thu□c lá th□m. U□ng v□i chút cà phê, hút xong đi□u thu□c. Tôi m□c c□, th□y ng□i ngùng quá nên không dám ti□p t□c đi bán n□a. Tr□ v□ nhà, tôi giao h□t m□y x□p vé s□ cho đ□a con gái út lúc đó chín tu□i, nh□ cháu đi đò qua ph□□ng Chánh H□ng bán t□i x□ tr□a kho□ng b□n, năm gi□ chi□u thì h□t.

Th□ là có ngh□ m□i: gi□t bao nylon.

Tôi cùng anh Hoàng Văn Đ. đi đ□n các ti□m mua bán v□t li□u ph□ th□i, ki□m bao nylon d□ mà mua. Đem gi□t □ ch□ máy n□□c công c□ng, ph□i khô r□i đem đ□n các c□ s□ s□n xu□t ra bao ny lon mà bán. Ng□i gi□t bao nylon cho h□t các ch□t b□n nh□ d□u m□, đ□t cát, b□i, gi□t cho th□t s□ch cũng r□t gian nan. Ki□m ch□ sân v□n đ□ng đ□ ph□i cho th□t khô r□i đem đ□n cho các ti□m làm bao ny lon bán. Nh□ng h□ ép giá, đòi giá quá th□p cho nên bán xong ch□ l□y l□i đ□□c v□n là m□ng r□i. Gi□t s□ch, ph□i khô, công vi□c c□ ngày mà không có l□i nên đành b□ cu□c, không ti□p t□c làm ngh□ này đ□□c.

Chuy□n sang ngh□ mua bán sách báo cũ.

Tôi vào trong các ti□m ph□ li□u □ Qu□n 7 (cũ), mua b□ch nylon, th□y h□ có m□t s□ sách báo cũ, tôi l□a các sách t□m g□i là “coi đ□□c,” mua l□i đ□ □ nhà. S□p x□p lo□i nào có giá tr□ đem ra đ□□ng Hu□nh Thúc Kháng đ□ bán cho các gian hàng bán sách cũ. Tôi đi v□i đ□a con gái lúc đó kho□ng 13, 14 tu□i, ôm ph□ giùm các cu□n sách.

Ra đ□n n□i, m□i v□a ôm các cu□n sách đ□ gi□i thi□u v□i các quày bán sách, thì b□ b□o v□ đ□n t□ch thu s□ch tr□n, không cho bán, m□c d□u các sách này ch□ng ph□i là sách c□m. H□ nói r□ng buôn bán không có gi□y phép nên h□ t□ch thâu. Tôi đau lòng, r□t bu□n vì th□y giáo không đi d□y đ□□c, bán sách cũ cũng không cho. Làm gì đ□ s□ng đây? Tôi ch□ còn có con đ□□ng h□i h□□ng, v□ quê làm ru□ng hay đi kinh t□ m□i cu□c đ□t tr□ng khoai. Đó cũng là ch□ tr□□ng c□a nhà n□□c lúc b□y gi□.

Tác Giả: Phùng Vân (H.O. 19)
Thứ Sáu, 19 Tháng 3 Năm 2010 22:39

Tr□ l□i ngh□ cũ: đi d□y kèm.

Ph□ huynh h□c sinh cũ th□□ng tình m□i tôi đ□n nhà đ□ d□y Toán, Anh văn cho con h□. Tôi làm ngh□ d□y kèm t□ gia. M□i ch□ d□y ch□ng hai ba h□c sinh. Nh□ng lúc tr□i m□a, tr□i gió cũng đi xe đ□p đ□n d□y. D□y đâu đ□□c vài tháng các em cũng không ch□u h□c n□a vì cái h□c lúc này không h□p d□n các em. Bác sĩ ra tr□□ng lãnh tháng l□□ng không b□ng ngh□ vá xe đ□p □ ven đ□□ng. Tôi l□i chuy□n ngh□.

Đi bán bia, n□□c ng□t.

Sau m□t th□i gian d□y h□c không đ□ s□ng, bà xã tôi có m□t ng□□i b□n d□y chung tr□□ng có c□ s□ n□□c ng□t, c□n ng□□i b□ m□i.

H□ cho m□□n năm k□t v□ chai đ□ tôi l□y hàng đi b□ m□i. Tôi đ□n các quán bán n□□c ng□t, bán bia, m□i chào. Quán đ□u tiên là quán... bà Ba, trên đ□□ng Liên T□nh s□ năm, d□□i d□c bên ph□i c□u Nh□ Thiên Đ□□ng.
Th□y giá r□, cho m□□n v□ chai n□a nên bà Ba ch□u li□n. Tôi m□ng quá, l□n đ□u gi□i thi□u hàng m□i mà có ng□□i nh□n ngay. Tôi vòng qua ch□ Bông Sao, đi d□c theo đ□□ng L□ Đá Đ□ h□i b□t c□ quán bán n□□c nào ven đ□□ng. Lúc này, ch□ có m□t ng□□i b□ m□i n□□c ng□t mà thôi, nên tôi không có g□p s□ c□nh tranh nào đáng k□. Tôi ráng h□t s□c đi l□y hàng và giao hàng.

Có khi tr□i đang n□ng, cái n□ng gay g□t c□a bu□i tr□a Hè, tôi cũng ph□i ch□ n□□c ng□t b□ng xe đ□p, hai k□t đ□□c ràng □ phía sau xe, hai gi□ xách đ□ □ đàng tr□□c ch□ đ□□c m□t k□t n□□c ng□t, v□ chi là ba k□t trên xe.
Sau kho□ng ba tháng ch□ n□□c ng□t b□ng xe đ□p, tôi b□t đ□u b□ c□m th□□ng xuyên. Sau m□t th□i gian c□m ho, n□m ng□ không đ□□c vì khó th□, tôi ph□i kê đ□u g□i lên cao m□i ng□ đ□□c, m□i th□ đ□□c. Nhi□u đêm ho và quá m□t, tôi đành ph□i đi bác sĩ. Ng□□i ta khám phá tôi b□nh lao và ph□i có n□□c. Th□ là ph□i vô b□nh vi□n Nguy□n Trãi n□m đi□u tr□ m□t m□t tháng.

V□ nhà ph□i u□ng thu□c m□t m□t năm r□□i n□a m□i lành b□nh. Tôi còn nh□, lúc đó v□a giao n□□c ng□t và bán thêm r□□u bia, có tên là “bia lên c□n,” bia này đ□□c n□u b□ng cùi th□m hay v□ c□a trái th□m đ□ vài ngày lên men, có gas u□ng cũng chóng m□t, cũng say. Bà con thích u□ng lo□i này vì... r□, còn bia h□i quá đ□t, l□i khan hi□m, nên không đ□ cung □ng cho nhu c□u.

Tác Giả: Phùng Vân (H.O. 19)
Thứ Sáu, 19 Tháng 3 Năm 2010 22:39

Ngoài “bia lên c□n,” còn có r□□u nh□ 36, là lo□i r□□u pha c□n công nghi□p, u□ng vô nh□c đ□u ch□u không n□i.

Lúc m□i v□, phó ch□ t□ch ph□□ng sai tôi đi đ□p kinh. Sáng s□m ph□i đ□i cái nón lá lên đ□u, xách theo bình n□□c lã đ□ u□ng và ph□i l□i xu□ng sình đ□ đ□p b□ đê. Trong th□c t□, h□ cho ng□□i d□n chúng tôi đ□n con kinh nh□ g□n □ Nam Chành, b□t chúng tôi xu□ng sình đ□ vét kinh, đào đ□t đ□p lên b□.

Ng□□i □ d□□i ru□ng, t□ xa gi□a ru□ng, x□n m□t c□c đ□t t□m coi là khá l□n, chuy□n tay cho ng□□i th□ nh□t đã r□t xu□ng m□t mi□ng, chuy□n đ□n tay ng□□i th□ hai đã r□t thêm m□t mi□ng đ□t n□a đ□n khi mi□ng đ□t truy□n đ□n ng□□i cu□i cùng quăng đ□□c c□c đ□t lên b□ thì nó ch□ còn bé tí t□o.

Sau m□t bu□i làm vi□c nh□ v□y, s□ đ□t đem lên b□ ch□ng còn bao nhiêu, ch□ làm cho đ□□ng đi càng d□ b□n h□n mà thôi. Đ□i di□n v□i nhà tôi là công an ph□□ng. Cho nên sáng ng□ th□c d□y là th□y công an r□i. Công an th□□ng xuyên theo dõi xem tôi có liên l□c v□i sĩ quan c□a ch□ đ□ cũ đ□ t□ ch□c ph□n đ□ng ch□ng nhà c□m quy□n hay không? Đó là hình th□c tù “l□ng” mà thôi. Tôi thì lúc nào cũng lo s□, h□i h□p không bi□t s□ b□ b□t l□i b□t c□ lúc nào vì b□t c□ lý do gì. Lòng tôi không yên. Lo âu hoài. Lo h□t chuy□n này đ□n lo chuy□n khác. Lo làm ăn. Lo b□ đói, không đ□ ăn. Toàn gia đình làm vi□c c□t l□c m□i s□ng đ□□c, m□i t□n t□i đ□□c. Theo lu□t bù tr□, con cái tôi vì ph□ giúp buôn bán nên không còn chú tâm hoàn toàn vào vi□c h□c n□a. Còn riêng cá nhân tôi lo bán bia, bán n□□c ng□t nên không còn thì gi□ d□y con cái h□c hành.

Hành trình qua M□ th□t cam go. Khi đ□□c c□ng s□n th□ ra t□ tr□i Nam Hà, thành ph□ Hà Nam Ninh v□ đ□n Sài Gòn, m□t th□i gian ng□n kho□ng vài tháng, tôi nh□ anh Nguy□n Gia Ph., m□t c□u giáo s□ d□y cùng tr□□ng L□□ng Văn C. v□ tr□□c tôi kho□ng hai năm, cho tôi m□u đ□n đ□ tôi đi□n đ□n g□i sang Tòa Đ□i S□ M□ □ Bangkok, Thái Lan đ□ xin đ□nh c□ t□i Hoa K□. Trong th□i gian này, ít ai dám làm đ□n vì còn s□ c□ng s□n bi□t đ□□c có th□ b□t b□ tù tr□ l□i vì đã □ tù r□i mà còn mu□n theo k□ thù là “Đ□ Qu□c M□,” còn thích “b□ s□a” c□a k□ thù. Nh□ v□y là ch□a... c□i t□o đ□□c.

Tôi quy□t đ□nh làm đ□n r□i “lén,” g□i... chui, nh□ ng□□i làm trong b□u đi□n g□i giùm. Không có ai, không có ch□ nào dám nh□n đánh đ□n c□a mình. Tôi ph□i t□ đánh máy l□y và t□ g□i, lòng tôi lo âu không bi□t th□ c□a mình có t□i Thái Lan không? Đ□n tôi có b□ công an ki□m duy□t và tôi có b□ làm khó d□ khi n□p đ□n chui nh□ v□y hay không?

Tôi g□i nhi□u đ□n, đ□n nào cũng gi□ng nhau c□ vài tháng l□i g□i m□t cái đ□n. Tôi c□ g□i đ□i nhi□u l□n, hy v□ng th□ này l□c còn có th□ khác t□i. Tôi cũng g□i cho bà Khúc Minh Th□ đ□ bà g□i sang Bangkok can thi□p giùm tôi.

Đi d□y h□c tr□ l□i thì nhà n□□c c□ng s□n không cho. Tôi hoàn toàn th□t nghi□p. Tôi ch□ còn hy v□ng l□i thoát duy nh□t này, đi M□ đ□ gi□i quy□t chuy□n làm ăn, chuy□n h□c hành c□a con cái, nh□t là tôi có th□ tìm đ□□c t□ do.

Tôi đ□□c ng□□i cháu g□i b□ng c□u, cháu ngo□i bác Hai tôi □ làng Tân T□p nh□n b□o tr□ cho tôi t□ năm 1983. Khi n□p đ□n đi M□, ng□□i cháu này lo gi□y t□ cho tôi và đ□□c phía M□ ch□p thu□n t□ năm 1984, đ□□c g□i là t□ "Loi." N□u có t□ gi□y này, có th□ dùng đ□ xin xu□t c□nh □ Vi□t Nam. Hành trình đi M□ c□a gia đình chúng tôi r□t là gian nan. Tôi th□□ng ra S□ Ngo□i V□, tr□□c dinh Đ□c L□p cũ, đ□ nghe ngóng tin t□c. Ôi thôi đ□ th□ lo□i tin t□c, thêu d□t đ□ th□ v□ cu□c s□ng sung s□□ng, giàu sang □ M□.

Tôi cùng v□i ng□□i b□n, là anh Quang, đi n□p đ□n, nh□ng vì anh □y có b□o lãnh tr□□c nên S□ Ngo□i V□ nh□n đ□n đ□ làm gi□y xu□t c□nh, còn tôi ch□ có t□ "Loi." không có ai b□o lãnh c□, nên h□ không cho n□p đ□n, b□o ph□i ch□ thông báo sau.

Khi cho tù c□i t□o n□p đ□n, vì n□p tr□, tôi đ□□c lên danh sách HO 23. Lúc này có r□t nhi□u ng□□i khi□u n□i bên phía M□ đ□ xin đi s□m nêu lý do là n□p đ□n quá lâu r□i, □ trong n□□c b□ chèn ép, khó khăn, nguy hi□m. Tôi cũng có làm đ□n khi□u n□i. Cu□i cùng tôi đ□□c "đôn" lên HO 19, đi tr□□c kho□ng m□t năm.

Tr□□c khi ra đi, ph□i khám s□c kh□e. Khi đi khám b□nh ph□i lo đ□ th□, lo đ□ n□i. Ph□i lo khám tr□□c □ nhà riêng c□a bác sĩ, ch□p ph□i tr□□c xem có b□ nám không? Chi ti□n cho bác sĩ đ□ đ□n khi khám b□nh chính th□c s□ đ□□c d□ dàng h□n. Khi đi ph□ng v□n cũng ph□i b□ vô h□ s□ vài ch□c ngàn đ□ng đ□ đ□□c d□ dàng không b□ các viên ch□c c□ng s□n làm khó d□. Tôi quá s□c h□i h□p vì s□ có đi□u gì tr□ ng□i không? Tôi bi□t h□ s□ tôi r□t t□t vì t□ năm 1983 khi tôi làm đ□n g□i qua Bangkok, Thái Lan, cho đ□n lúc đ□□c ph□ng v□n không có gì thay đ□i c□.

Tháng cu□i cùng, tr□□c khi đ□□c lên máy bay, tôi b□ c□m liên miên vì quá lo l□ng. Tôi thu□c "di□n" ph□i giao nhà cho nhà n□□c qu□n lý. Tôi có khi□u n□i. H□ ngâm h□ s□ không ch□u gi□i quy□t đ□ tôi nóng lòng mu□n đi M□ thì ph□i ký giao nhà cho h□.

Tác Giả: Phùng Vân (H.O. 19)
Thứ Sáu, 19 Tháng 3 Năm 2010 22:39

T□i hôm Chúa Nh□t lên máy bay mà c□ tu□n cu□i cùng đó, tôi th□□ng xuyên lên S□ Nhà Đ□t h□ cũng không ch□u tr□ l□i, b□o tôi ph□i ch□. Tôi đã có gi□y t□ đăng ký chuy□n bay, đã có d□ch v□ lo chuyên ch□ hành lý. Đã h□n ngày gi□ ch□ gia đình tôi ra sân bay. Nh□ng đ□n nh□ng ngày chót mà tôi cũng ch□a có gi□y ch□ng nh□n không có nhà c□a. N□u thi□u t□ gi□y này tôi không th□ nào lên máy bay đ□□c. Sáng Th□ B□y, tôi đi cùng m□t nhân viên d□ch v□ c□a tôi đ□ng đ□i □ S□ Nhà Đ□t. Chúng tôi ph□i chung ti□n cho h□, v□y mà mãi đ□n chi□u Th□ B□y, khi s□p đóng c□a, h□ m□i ch□u đ□a gi□y t□ cho tôi.

Tr□□c đó m□y ngày, hôm Th□ Năm, tôi nh□n đ□□c gi□y báo đình ch□ chuy□n bay. Khi nh□n đ□□c gi□y đình ch□ chuy□n bay, tôi nh□ ng□□i m□t h□n, không bi□t gi□i quy□t ra sao? V□ tôi thúc h□i c□ ký giao nhà cho nhà n□□c đ□ đ□□c đi s□m. Tôi lòng r□i nh□ t□ vò, tôi không th□ làm nh□ v□y đ□□c vì nhà này đâu ph□i là nhà c□a tôi đâu mà tôi ký giao, tôi ch□ đ□ng tên cái n□n nhà giùm cho ba má tôi mà thôi.

Tôi không th□ ký giao nhà c□a ba má tôi đ□□c. C□ s□ đ□i lý bia thì đã bán l□i cho em tôi r□i. Đã c□m l□y ti□n, đã thanh toán n□ n□n xong. Trong m□t tháng cu□i cùng tôi không lúc nào yên □n c□. Lo bán ti□m. Lo khám s□c kh□e. Lo thăm vi□ng bà con, anh em, b□n bè. Lòng tôi ng□n ngang trăm m□i, đ□u óc quay cu□ng bao n□i lo âu.

L□n ra đi này l□i thêm th□ thách m□i, l□i ph□i thay đ□i ngh□ nghi□p n□a, r□i s□ s□ng b□ng ngh□ gì đây, l□i b□t đ□u b□ng ngh□ m□i □ tu□i 51, s□c kh□e tôi không ph□i lo□i t□t cho nên n□u làm ngh□ gì n□ng nh□c đâu có làm n□i.

□ quê h□□ng mình, tôi có th□ nói ti□ng Vi□t v□i nhau, làm ăn cũng có c□ s□ r□i, ph□n đ□u g□n tám năm đ□□c m□t c□a hàng đ□ buôn bán, m□t s□ khách hàng quen thu□c, sinh s□ng t□□ng đ□i tho□i mái so v□i ng□□i xung quanh nh□ v□y là mình có ph□□c l□n l□m r□i. Cho nên b□n bè m□i nói làm ăn r□n r□n nh□ v□y, còn mu□n đi M□ làm gì n□a. Nh□ng h□ đâu hi□u r□ng làm ăn nh□ v□y, nh□ng có gì ch□c ch□n đâu. H□ có th□ đóng thu□ th□t cao lên, mình ch□u không n□i mà b□ cu□c ho□c r□i ro có truy□n đ□n hay có bi□n đ□ng gì h□ có th□ b□t mình vô tù ngay. V□ tinh th□n làm sao mà yên □n đ□□c. Do đó, tôi ph□i d□t khoát ra đi, đi b□t c□ x□ s□ nào, n□u đ□□c đi M□ thì còn quí giá nào b□ng.

Ngày ra đi m□ng vui, lo âu l□n l□n. M□ng vui vì thoát kh□i ch□ đ□ c□ng s□n, đ□□c t□ do đ□c báo, đ□c sách v□i m□i t□ t□□ng, m□i khuynh h□□ng. Tôi có th□ nói v□ b□t c□ đi□u gì mình cho là đúng, không s□ b□ b□t b□, b□ tù. Nh□ng tôi lo l□ng không bi□t làm gì đ□ s□ng đây. Anh văn không gi□i l□m, ngh□ nghi□p chuyên môn không có. Tôi cũng đành phó thác cho “Th□□ng Đ□, Ông Tr□i” v□

t□□ng lai c□a mình.

M□c d□u có lo l□ng cho t□□ng lai, s□ ra đi thoát kh□i ch□ đ□ c□ng s□n cũng là ni□m vui đ□i v□i tôi và gia đình tôi, đ□ gi□i quy□t nhi□u v□n đ□ cùng m□t lúc, nhà c□a ch□t ch□i s□ đ□□c r□ng rãi thêm ra vì v□ng m□t gia đình. Con cái sau này có ngh□ nghi□p theo ý mu□n. Tôi không còn b□ s□ k□m k□p c□a công an. Tôi đ□□c hít th□ không khí t□ do đó chính là ni□m ao □□c thiêng liêng, quan tr□ng nh□t trong đ□i tôi.

Hôm lên phi c□ ra đi, phi c□ v□a c□t cánh, tôi c□m t□□ng nh□ mình v□a thoát kh□i c□n m□. Tôi thành th□t cám □n t□t c□ nh□ng ng□□i thân yêu, b□n bè, th□y cũ, h□c trò cũ đã quan tâm nâng đ□ tinh th□n tôi trong nh□ng ngày tháng khó khăn lúc tôi v□a m□i ra tù. Tôi v□n nh□ Bác Sĩ Tr□m, tay c□m hai h□p s□a đ□n thăm lúc tôi m□i v□. Tôi v□n nh□ th□y Hoàn, th□y d□y tôi h□i tôi h□c l□p Chín □ trung h□c, đ□n thăm tôi r□t s□m. Các b□n c□a bà xã tôi đ□n ăn m□ng t□i nhà tôi. Con xin h□t lòng t□ □n Th□□ng Đ□ đã quan tâm, săn sóc, nâng đ□ con, h□□ng d□n gia đình con đi đ□□c đ□n b□n b□ t□ do.